

підтримкою можна досягти успіху. Розвиток інфраструктури, використання нових технологій та моделей виробництва, а також сприяння розвитку ринків та інвестицій можуть бути ключовими факторами, що сприятимуть успішному функціонуванню підприємств агробізнесу в умовах воєнного стану.

Література

1. The Effect of the War on Agriculture / John D. Black. // Proceedings of the Academy of Political Science. – 1940. – С. pp. 54–60.
2. The Effect of War on Economic Growth / Clifford F. Thies and Christopher F. Baum // Cato Journal. – 2020. – С. 199–212.
3. The Global Agriculture Impact From The War In The Ukraine And Other Current Events [Електронний ресурс] // FORBES. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.forbes.com/sites/phillempert/2022/04/30/the-global-agriculture-impact-from-the-war-in-the-ukraine-and-other-current-events/?sh=41ea242c3291>.

JEL:A13

e-mail: pazdriy.v@gmail.com

Паздрій Віталій Ярославович,
кандидат економічних наук, доцент,
КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В АГРОСЕКТОРІ ТА ЙОГО РОЛЬ У ПОСТВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Анотація: Соціальне підприємництво є важливим для балансування економічної вигоди й соціальної цінності підприємницької діяльності. Доповідь ілюструє стан його розвитку в агросекторі України та роль у поствоєнному відновленні вітчизняної економіки.

Ключові слова: соціальне підприємництво, агросектор, підприємство, суспільні перетворення.

Розвиток, популяризація і прибутковість соціального підприємництва є важливими умовами функціонування вітчизняної економіки та відродження українського суспільства у поствоєнні часи. Соціальне підприємництво є тим способом співпраці бізнесу та суспільства, завдяки якому можливе повне або часткове звільнення від фінансових дотацій та економічних пільг для якісних суспільних перетворень [1, с. 18]. Воно оптимізує співвідношення економічної вигоди підприємницької діяльності та її цінності для суспільства.

Тому важливо досліджувати особливості, шляхи покращення та розвитку соціального підприємництва в Україні для згуртування суспільства навколо

вирішення соціальних проблем засобами економіки, та економічних через задіяння усіх ресурсів громадянськості.

Воєнні конфлікти завжди стають причиною не тільки загострення наявних соціальних проблем, а й появи нових, специфічних. Серед них:

- різке припинення роботи багатьох підприємств, у т. ч. через фізичне знищення їхніх активів;
- зниження попиту на певні професії на регіональних ринках праці;
- раптова й масова інвалідизація молодих чоловіків і жінок, звичних до активного та повного життя;
- безробіття внутрішньо переміщених осіб через неможливість знайти роботу за фахом на новому місці проживання;
- відсутність підходящої роботи (земельних ділянок) для внутрішньо переміщених мешканців сіл [2].

Соціальне підприємництво в агросекторі здатне частково вирішити названі проблеми, зокрема питання працевлаштування внутрішньо переміщених селян. На сьогодні Україна вже має суттєвий досвід аграрного соціального підприємництва. За даними Т. Лункіної, у період з 2008-го по 2017-й рр. по всій країні було зареєстровано 112 соціальних підприємств, найбільше у Київській, Львівській і Полтавській областях. Домінуючим напрямком соціального підприємництва в Україні є якраз аграрний (вирощування та збут сільськогосподарської продукції) — 23 підприємства [3, с. 299–300].

Соціальне агропідприємство може бути організоване силами як некомерційної організації, так і громади, місцевого самоврядування, в межах одного чи декількох населених пунктів. Воно надає широкі можливості для працевлаштування на роботи різного рівня кваліфікації: від робітників до управлінців, економістів, бухгалтерів, системних адміністраторів, піар-фахівців для просування бренду та продукції на ринку онлайн-продажів.

Соціальне підприємництво, метою якого є вирішення екологічних проблем, може сприяти упровадженню технологій лояльного до природи виробництва. Прикладом такого підходу стає вирощування екологічно чистих овочів і фруктів (як, наприклад, «Пан Органік» у с. Королівка Фастівського району Київської області [4]), натуральне тваринництво тощо.

Найбільшою проблемою соціального підприємництва сьогодні є нестача фінансування (через яку, наприклад, у 2020-му році закривалася інклюзивна кондитерська «Золоті серця Закарпаття» [5]). Тому важлива всебічна фінансова та інформаційна підтримка для залучення коштів. Великого значення набуває експертна й консультативна допомога соціальним підприємцям, підготовка робочих програм соціального підприємництва, якісна навчання кваліфікованих у цій підприємницькій діяльності фахівців. До неї можуть долучитися науковці й викладачі-практики закладів вищої економічної освіти, зокрема, провідного в Україні Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

Література

1. Antoniuk D. Social Entrepreneurship as Driver for Increasing Social Innovation / D. Antoniuk, Y. Bui, U. Bereznytska et al. // Science and Innovation. — 2023. — №19. — С. 17–30.
2. Дев'яте загальнонаціональне опитування: соціально-економічні проблеми під час війни (26 квітня 2022) [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/devyatyy_obschenacionalnyy_opros_socialno-ekonomicheskie_problemy_vo_vremya_voynu_26_aprelya_2022.html
3. Лункіна Т. Соціальне підприємництво в Україні як сучасний тренд розвитку: особливості, фінансові аспекти / Т. Лункіна // Інфраструктура ринку. — 2020. — №39. — С. 297–303.
4. Підприємства. SocialBusinessinUA [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу: <https://socialbusiness.in.ua/enterprises/>
5. Попович З. Інклузивна кондитерська «Золоті серця Закарпаття» закривається через нестачу коштів [Електронний ресурс] / З. Попович // Суспільне. Новини. — Режим доступу до ресурсу: <https://suspilne.media/53607-inkluzivna-konditerska-zoloti-serca-zakarpatta-zakrivaetsa-cerez-nestacu-kostiv/>

JEL: Q13

Мороз Мар'яна Миколаївна

morozmaryana001@gmail.com

здобувач магістерського рівня факультету економіки та управління

КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, Україна

Старіков Олександр Юрійович

starikov.oleksandr@kneu.edu.ua

к.е.н., доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва,

КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, Україна

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Анотація. З початком повномасштабної військової агресії Російської Федерації в Україні різко погіршилися умови функціонування молочної галузі, активи багатьох виробничих підприємств були пошкоджені або знищені. В роботі розглядаються основні чинники, які вплинули на діяльність виробників сирого молока і молочних переробних підприємств України в цей час.

Ключові слова: молочна галузь, військова агресія, виробництво молока, молочна продукція.

Через повномасштабну військову агресію Російської Федерації в Україні різких змін зазнали майже всі галузі економіки. Це стосується і молочної галузі